

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Sóház-utca 91. szám.
Telefon 58. sz.
Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill.
Nyilttér sora 30 fillér.

Felelős szerkesztő: Szerkesztő:
OBLÁT KÁROLY SZILÁGYI LAJOS

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 12 fillér.
Megjelenik vasárnap és esütörtökön.

A színészet nálunk.

Zombor, 1904. okt. 18.

—y. A boros őszi napok hangulata, a hűvös, nyirkos idő, a rohamosan rövidülő nappalokra következő korai est-homály az unalmas téliestéket juttatja eszünkbe. Délután öt órakor már leborul ránk az ég sötét kárpitja s a lámpák kigyúlnak s csak másnap reggel lustálkodva kél föl a mindenséget bevilágító fénykorong, bágyadtan, kedvetlenül s mint a dainok zengi, még a mosolya is fagygyal jár. Milyen unalmas ilyenkor az élet ott a hol a lélek mulattatására semmi se nyújt szellemi szórakozást s milyen kellemesek a nagy város téli estéi, a hol Thália templomának tárt kapuin át a muzsák várják vidám kedvtelésre a nemes szórakozás után mégis lehet s mégis nálunk Zomborban, gyakran megessik, hogy az ürességtől kongó ház előtt tartanak színészeink előadást.

Evtizedek óta figyelemmel kísérjük

városunk színügyét s ismerjük az ország színügyi viszonyait is. Talán sehol sem él a színészet olyan nehéz viszonyok között, mint éppen nálunk, Zomborban, ebben a 30 ezer lakost számláló városban, mely telestele van intelligens közönséggel. Szinte érthetetlen, hogy a magyar színészet egy ilyen városban, a hol kifejtett kulturális érzék, hazafias szellem él a lakosságban, a magyar színészet vándor apostolainak: állandó közönséget biztosítani a szintársulat gond nélküli fönntartására, úgyszólván — lehetetlen.

Az ország vidéki színészetének legelső rendű tagjai játszottak már színházunkban, már amennyire nyolcz-tíz társulat közt történő megosztás mellett lehet.

A mint mai számunkban közzétett színnazi jelentés látható, Polgár Károly színigazgató mindent elkövet, hogy műsor és előadás tekintetében a nyitandó szezonban a legjobbat nyujtsa. A bérletek előnyösek s még sincs

soha a zombori színháznak megbízható állandó közönsége.

A zombori közönség egy része túlságosan magas igényeket táplál s olyan követelményeket támaszt a színházzal szemben, melyeket vidéki viszonyok közt kielégíteni képtelenség. A fővárosban gyakrabban megforduló publikum a budapesti magas színvonalon álló előadásainak művészi értékéhez szabja igényeit s így könnyen érthető, hogy a zombori előadások nem elégitik ki. Más része elfordult és előítéletes. Egyes mindent lekicsinylő, kifogásoló, gáncsoló, a kákán is csomót kereső pesszimista balvéleménye után indulva, előre rosznak tart olyat is, a mit még nem látott s ha éppen lát is, a rossz akaratú szugesczió hatása alatt maga is rosznak talál. A közönség lelkiületére lidércnyomásként nehezítő közönség is nagy szerepet játszik abban, hogy ez a mi jobb sorsra érdemes színházunk nem részesül méltán megérdemelt párt-

A „ZOMBOR és VIDÉKE” TÁRCZÁJA

L' homme masque :

Pillanatnyi felvételek.

3. Gergely Giza.

Telivér soubrete.

Bir a soubrettek összes erényeivel és hibáival; erénye: a sikk, a pajzanság, a humor; hátránya: a minden soubrettek hibája, hogy szemével és a lábával énekel; ezt a hibát is a franciáktól örököltük, akik azt vallják, hogy az operetben az énekeket nem énekelni, hanem beszélni kell és Gergely Giza ezt annál szívesebben teszi, mert sokkal hálásabb a beszélő művészet, mely alkalmat nyújt neki gyöngy-sor szép fogait minél gyakrabban mutogathatni. Nem utolsó érdemei az sem, hogy a fővárosi írói körök egyik legszeretreméltóbb bohém alakjának, Gergely Pistának a nővére, akivel egy anyatejen szivta magába a szellemességet. És aki-nek csak egyszer is alkalma volt ennek a telivér jukker-lánynak a társaságban néhány pillanatot eltölteni, annak el kell ismerni, hogy a kis Giza csak úgy sziporkázik az esprittől, mintha Párisban látta volna meg a először a napvilágot.

Semmi sentimentálismus, semmi limonádé, — valóságos eredeti francia pezsgő és ha néha-néha mégis erőt vesz rajta a magyar faj mélabus kedélye, akkor — könyei mosolyaiba fuladnak és kacagásával altatja el lelke bánatát, valódi típusa a modern lányoknak; olyan magyar „madame sansgene”, aki emaipálta magát a nők konvencionális hazugságai és alakoskodása alól és szívesebben duhajkodik — a nőiesség határai között — férfiak társaságában. Talán még álmában is kacag — és talán csak azért kacag, mert jól tudja, hogy ez a kacagás az ő legerősebb hódító fegyvere.

Mindig pikáns, de sohase frivol: mindig charmant, de sohase indiscret; mindig bohém de sohase nőitlen; szereti a borsot, de nem a paprikát.

Szive még nem szólalt meg, mert eddig mindenkit egyformán látszott szeretni; vagy pedig olyan ügyes, hogy érzelmeit gondosan el tudja rejteni. E tulajdonsága is arra vall, hogy igazi soubrete-vér pezseg az ereiben.

A férje azonban még sem szeretnék lenni, mert a nyelve... No hát az is valódi soubrete nyelv!

Kedvence nótája: „Mindig csak páro-

san, hármasan, ki milyen, héj dinom-bá-nom, tyuhé!”

4. Kormos Ilonka.

Olyan nagytehetségű kezdő, akiből, ha el nem bizza magát, hirneves színész nő is válhatik; meg van hozzá minden kelteke: jundó természet, megnyerő, bájos, fitos arcoska, büvös mosolygás sok sikk, még több elegancia, rengeteg agilitás, szép hang, ügyes láb; már is becézi a közönség, hát még majd ha szárnyai egészen megnőnek. Nagy érdeme a biztos szereptudás és a lelkesedés, az igazi ambició, mely feladataiban kíséri; a társulat leg-pikánsabb jelensége; olyan, hogy egy tekintetével boldogítani a másikkal meg ölni is tudna; veszedelmes minden rangu és koru férfira egyaránt; imádója minden agglegény, sőt talán már egy pár kikapós férj is megbolondult utána; nem csoda, aki egyszer a látásán megrészegetett, annak nagyon nehezebbé eshetik a kijózanodás.

Egy a baja: talán is nagyon is tudatában van hódító erejének és ez könnyen az önhietség hibájába dönthetné, de nem féltjük; van a kis Ilusnak annyi józan esze, hogy nem engedi magát a pillanatnyi sikerektől megtántorítani és van annyi szigorú önbírálata, hogy nem veszi készpénznek a pazarul osztott tapsokat; okos

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert
kellemes ízű termé-
szetes hashajtószér.

fogásban. A nemtörődömség, fásultság, a nagyuri tempót utánozó petyhülség annyira beleszállt városunk legtehetősebb polgáraiba, hogy már a magyar színészet ügyét se tekintik olyan közügynek, a melyért áldozni nemcsak szép és nemes cselekedet, hanem egyenesen hazafiui kötelesség.

Nem arról van szó, hogy a színigazgató személye, egyénisége, modora tetszik-e, megszedi-e magát, avagy elbukik, szegény-e, gazdag-e, görbe-e, vagy egyenes-e az orra, van-e olyan társulata, mint a milyent a nemzeti színház-, vigszínház-, népszínházhoz szokott közönség igényei megkívánják; arról van szó, hogy mivel tartozik Zombor, szab. kir. város művelt és hazafias közönsége a magyar színügynek?! Arról van szó, hogy mit diktál a polgári erény és önérték saját kulturális intézményünk, a zombori színház főtartására? . . .

Akármennyire mondják, hogy a színészet manapság pusztán szórakoztató intézmény, üzleti vállalat; aki e hazának igaz fia, jóra való, derék polgára, az a magyar színészetet ma is csak nemzeti ügynek, a magyar szellem, érzés, gondolat, de legalább is a magyar nyelv leghathatósabb terjesztőjének kell, hogy tekintse.

S ha egyed elvezetést se találhatnánk a színházban, mint hogy ott esténként, az unalmas, hosszú téli esténken viszontlátjuk egymást és szépen csengő magyar szót hallunk, akkor is

kis lány az, aki tudja, hogy a dicsőség pantheonjába csak a szorgalmas tanulmány, a pálya iránt való igazi lelkesedés vezet és hogy tanul alaposan tanul, azt minden újabb szerepe kreálásánál fényesen igazolja; mert bár mindig csatába viszi egyénisége szeretetreméltóságát, mégis minden egyes szerepébe tud egyéni vonásokat is jellegzetesen vegyíteni.

Fortuna és Melpomene örködött a bölcsőjénél és ha vigyáz magára, ezek lesznek majd további utjain.

Szárnyakkal meg van áldva, csak tanuljon tovább is a magasba repülni, és ha nem viszi magával tehernek az elbizakodottságot, — ami minden igazi sikernek a megölője, akkor nem féltsem az aranyos iluszkát, nem fog a mélységbe zuhanni. All right!

Mindig ezt szokta dudolgatni: „Szép is vagyok, jó is vagyok, csak egy kicsit hamis vagyok.“

5. Barna Jolán.

A társulat naivája!

Vezetőfényes napsugár követi, mikor a színpadra lép, és ha szerepének megfelelően, subtilis kis arca elkomolyodik, ha piláin a bánat gyöngyei — a könnyek megjelennek, akkor felhőkbe borul a nézőtér is, és a közönség szeméből is a részvét könnyei fakadnak.

Egész lénye a naiv szerepkörre utalja; ennél naivabb már csak — az együgyűség lehet; semmi tettetés, semmi pózalás; maga az élet, maga a természet — a színpadon.

De az életben, — no hát, ott is megőrizte gyermekét kedélyét, de már erősen

meghozhatja a város közönsége azt a csekély áldozatot, amelyet a zombori színház állandó publikumának megte-remtése, biztosítása kíván.

Egy kis jóindulatot eddig is mutatott a zombori közönség; páholy bér- lője minden évben volt a színháznak, ha ezek továbbra is megmaradnak s a zártszékek csak egy harmada kibérel- tük, már biztosítva lesz az — állandó közönség.

Hogy milyen jó hatással lesz a szín- ügy emelésére ez az »állandó közön- ség«, azt a jövő igazolni fogja.

* **A király Budapesten.** A ki- rály szombaton este Budapestre érkezett, ahol e hó huszonkilencedikéig marad, ekkor rövid tartózkodásra Bécsbe utazik, ahonnan ismét visszatér Budapestre.

* **A zombori függetlenségi párt és a szerb radikális párt** elhatározták, hogy a jövő obstinár választások alkalmával, — mely választások f. é. december hóban megejtetnek — kar- öltve, egymást támogatva segítik jelöltjei- ket a győzelemre. A decemberi választá- son 25 városi képviselő lesz megválasztva. A paktum szerint ezek közül 13 a függ. párt és 12 a radikális szerbek jelöltjeként szerepelnek. Legmélyebb sajnálattal regist- ráljuk ez új paktum hírét. A város jól fel- fogott érdekében szerencsétlen gondolat- nak minősítjük e szövetséget, mert a választó polgárságra nyomást gyakorolni egyik oldalról sem tartjuk megengedőnek. Hazafias szempontokból sem vagyunk hajlandók e szövetséget, ennek működését korrekt eljárásnak minősíteni. Reméljük, hogy a mind a két párt vezéremberei eljárásuk helytelenségét, sőt káros voltát belátva, idejekorán a szövetkezés ezen újabb eszméjétől vissza fognak lépni.

észre lehet venni, hogy a kedves mamája már felvágta a nyelvecskáját; az életben praktikus, — egy kissé realiztikus is, és bizony nem valami holdvilágafló, szenti- mentális bakfis, hanem eszes okos egy ki- csit talán raffinált is; nagyon közel jár a nagy Scribe unokahúgához.

Mesés szerencséje van a kollegái kö- zött; akárhova, akármerre megy, — akár- hogy tiltakozik is ellene, mindég a társu- lat naturburscha lesz bele halálosan sze- relmes. (Naturbursch alatt tessék a társulat leghülyébb tegját érteni.) A kis Jolánka minden erejéből berzenkedik, tiltakozik az ilyen tolakodó szerelmek ellen hiába; egyéniségének ellenállhatlan varázsa még inkább ingerli a naturbursch urakat, és végig játszik neki az öngyilkítás minden skáláját, a ciankálitól kezdve a patkány- méregig; olyan is volt, a ki fényezésében egy ezüst koronást nyelt le, mert a kis Jolán nem akart nagy szerelmi bánatán könyörölni. Mert hát azért a kis Jolánban is van ám annyi hiuság, mint minden nő- ben; szereti — ha szeretik, csak ő nem akar még — egyelőre — szertni. Eddig a szive, lelke a színpadé volt, — de majd ha eljön az igazi, akkor bizony majd ő is megperzseli a szivecskáját.

A ki komolynak látja, nem hiszi, hogy mosolyogni is tud, és a ki kacagni hallja, nem is sejti, milyen komoly tud lenni, — ha akar.

Kedvencz nótája: „Kicsiny vagyok én, majd megnövök, és esztendőre — vagy kettőre, férjhez megyek én.“

Hirek.

* **Főispáni ebéd.** Latinovits Pál főispán Bittermann Nándornak a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a ko- nás arany érdemkeresztrel történt kitün- tetése alkalmából ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: dr. Alföldy Arpad helyettes polgármester, Bittermann Nán- dor, Drakulits Pál orsz. képviselő, Fal- cione Gusztáv kereskedelmi tanácsos, Fejér Gyula apátplébános, Fratricsevity Aszt Vince. Grüner Samu, Koczkár Zsigmond, Konyovits Dávid, Kozma László, Latino- vits Szaniszló, dr. Markowyth Lajos, Ra- dány Péter — Az ebéd menuje a követ- kező volt:

Barna leves.

Ragu pástétom.

Rostbeauf és töltött bélszín köritve.

Pulyka és borju sült, zöld saláta és kompót.

Kávés és Vanília Crém.

Gyümölcs. Sajt.

Kávé.

Fehér bor. Vörös bor.

Pezsgő.

* **A Szentháromság-tér ki- kövezése.** A legutobb lefolyt városi közgyűlésen egy bizottsági tag felszólalá- sára Gergurov Milán városi főmérnök azt a megnyugtató választ adta, hogy Szenthá- romság-térnek koczka kövekkel való ki- köveztetésére az intézkedések már meg- tettettek. Midőn e hirt örömmel registráljuk, azon óhajunknak adunk e helyen kifejezést, bárha mielőbb hirt adhatnánk a város ama határozatáról is, hogy az összes piac- tereket úgy a Jókai és Szt. György-teret is, amelyeknek nyaktörő kövezete a nagy- közönség boszankodására szépen fejlődő városunkat elékteleníti, mielőbb rendezék. A téli estéken a közlekedés ezen hepe- hupás kikövezett tereken életveszélylyel jár.

* **Személyi hir.** Dr. Platz Bonifác tankerületünk főigazgatója, városunkba érkezett a legújabb magvizsgálásra.

† **Halálozás.** Kossanié Szilárd zom- bori tekintélyes kereskedő és Zombor sz. kir. város törvényhatóságának virilis tagja hosszas szenvedés után e hó 17-én 61 éves korában elhunyt. Az elköltözött puritán jellemű férfiú és derék polgára volt váro- sunknak. Mint jó gazda vagyonát tetemes- sen gyarapította. Szorgalma és törekvés által szép positiót vívott ki magának. A család gyászjelentése így szól. Ozvegy Kossanié Szilárdné született Gergurov Paulina úgy a maga, valamint az alulírott gyermekei, unokái, vejei és menyje, úgy- szintén számos rokonai nevében is a leg- mélyebb fájdalomtól megtört szívvel je- lenti, hogy szeretett és felejthetetlen jó férje, a gondos apa, nagypapa és após Kos- sanié Szilárd kereskedő, Zombor sz. kir. város törvényhatóságának virilis tagja fo- lyó évi október hó 17-én délelőtt 10 óra- kor, életének 61. évében, hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Felejthetetlen drága halottunk hült teteme folyó évi ok- tóber hó 19-én délelőtt 10 órakor fog a görög keleti szerb vallás szertartásai sze- rint a szent György templomban beszen- tetetni, onnét u görög keleti szerb nagy- temetőben lévő családi sírboltba örök nyu- galomra helyezettetni. Zombor, 1904. évi október hó 17-én. Aldás emlékére. Béke hamvaira! Vuits Péter, Büttner Sándor, vejei. Pilya Györgyné született Kupuszá- revits Anna, menyje. Vuits Péterné szüle- tett Kossanié Julia, Büttner Sándorné szüle- tett Kossanié Zsófia, Pilya György, gyer- mekei. Vuits Olga, Vuits Miklós, Büttner Mellita, Büttner Dóra, Pilya Ozren, Pilya Koszta, Pilya Zsófia, unokái.

* **Szanatórium hölgybizott- ságok.** A népszanatóriumok ügyét a ma- gyar hölgyek vették a kezükbe. A József főherceg Szanatórium-Egyesület felhívá- sára Temesvárott, Győrött, Sombathelyen, Szabadkán, Nagykanizsán, Ungváron, Ma- kón, Zomborban, Nyitrán, Nagybecskere-

ken, Kassán és még sok nagyobb városban vannak hölgybizottságok alakulóban. A szanatóriumi bölgybizottság tagjainak művészi kivitelű, diszes oklevelet küzd az egyesület, melynek rajzán most dolgozik egyik kiváló festőművésztünk.

* Épül a zombor-óbecsei vasút. Mint biztos forrásból értesülünk, Fernbach József vasárnap Budapestre utazott, hogy ott az építési szerződéseket megkösse s czáfolat gyanánt több vármegyei lapban megjelent ama híreszteléssel szemben, mintha ezen vasút ügy elaludt volna, hozzátjuk köztudomásra, hogy igenis a vasút munkálatait még e hóban elkezdik.

* Beteljesült jóslat. A zombori lóversenyen három szivácsi úrnő közül az egyik egy szőke gyermek, midőn Szemző Pista kocsiját felborulni látta, megjegyezte társnőinek, hogy: meglátják mi is felfogunk borulni. S a jóslat teljesült Szivácz és Kerény között a gyorsan robogó hintó kereke egyszerre kiesett s a hintó félre billent, de szerencsére a hölgyek benmaradtak, s míg özv. Stockbauer Kálmánné és Szántó Irén úrhölgyek ijedtségükben sikoltani kezdtek, addig Löbl Leona hangos kacagásba tört ki, hogy mennyire bevált a jóslata. Különben az ijedtségen s a hosszú gyalogságon kívül a zuhogó esőben a kiránduló hölgyeknek semmi bajuk sem esett. De ebből megtanulták, hogy nem kell az ördögöt a falra festeni s ha már jósolnak, a jövőben jobbat jósoljanak.

* Izr. férfi dalárda. Vasárnap d. e 11 órákor tartotta meg e dalárda alakuló ülését. Az összes tagok részvéte mellett közfelkiáltással megválasztották elnöknek Keszler Dezső, titkárnak Dénes László, pénztárnoknak Herczog J. Karmester lett Lifschitz Leó I. és helyettes karmester Weisz J. II. kántor. A kották és énekdarabok megérkezése után a tanítás azonnal megkezdődik, mert a dalárda nemsokára nyilvános szereplését meg akarja kezdeni.

* A városi képviselő választások. Deczember hóban ejtetnek meg Zombor sz. kir. városban a részleges képviselőválasztások, 25 új városatyá várja megválasztását. Távol legyen tőlünk, hogy ezen választások ötletéből felekezeti politikával vádoljanak bennünket. Mint a sajtó munkásai azonban kötelességünk rámutatni ama nonsensre, hogy a városunkban lakó összes felekezetek a képviselő teremben papjaik által rég idők óta képviselve vannak, csak a zsidók papjának nem jutott eddig ott hely. E vallás hívői szép számban laknak városunkban. Lelkésze úgy általános műveltsége mint hazafisága következtében ezen állás betöltésére — ép úgy mint a többi felekezetek papjai — ugyiszolván prädistinálva van. A zsidóhitközségnek valamint a más felekezeti polgárok nagy részének régi óhaját tolmácsoljuk akkor; ha azon jogos kívánságot kezdzátatjuk — s melyre a város intéző férfinak a figyelmét is felhívjuk — hogy a megválasztandó 25 képviselő sorában adjunk helyet Dr. Fischer Mihály főrabbinak is a város tanacstermében.

* A szabadkai új főispán installációja. Szabadka város hétfői közgyűlése elhatározta, hogy Bezerédy István főispánt f. hó 29-én installálják. A tanács erre vonatkozó javaslata, melyet egyhangulag fogadta el a közgyűlés, így szól: Bezerédy István főispán ur óméltóságának a szokott módon leendő ünnepélyes fogadtatását egyhangulag elhatározza, egyben a beigtató közgyűlés határnapját a főispán ur óhajához képest, f. évi október hó 29-dikének d. e. 9 órájára tüzi ki és arra Bács-Bodrogh vármegye, Zombor, Baja, Ujvidék város törvényhatóságát, valamint Kállay Albert, Latinovits Pál és Péter Pál főispán urakat

meghívja, s a szükséges intézkedések megtételével a városi tanácsot bizza meg, feljogosítván azt, hogy a felmerülendő költségeket az előre nem láthatóknak számlájánál fedezze. A törvényhatósági bizottság a fogadó ünnepélyt rendező bizottságba Vojnich Máté h. polgármester elnökléte alatt, dr. Dembitz Lajos főügyészt, Szalay Mátyás főkapitányt, dr. Joó Aurél h. főjegyzőt, dr. Bölits József közművelődési tanácsnokot, Váli Gyula mérnököt, Scozza Zoltán tűzoltóparancsnokot és Paukovich Andor, Farkas Zsigmond, Varga Károly, Regényi Lajos, Vujkovicz Cz. Pál, dr. Milkó Izidor, dr. Manojlovics Vladislav, Lendvay Mihály, Gyelmis Gerő, Mucsy Gzörgy, Baics Fergely, Bikáss Gyula, dr. Antunovicz József, Kosztolányi Arpád, Meznerits Ferencz bizottsági tagokat küldi ki.

* Szinügyi bizottsági ülés. Zombor szab. kir. városi szintügyi bizottsága ma csütörtökön d. e. 1/2 12 órákor ülést tart.

* Mire Zomborba kerül. Tudvalevő dolog, hogy az idén rendkívül bő gyümölcstermés volt az országban; a híres szlavóniai szercsika is kitette magát, annyira, hogy a tulságos mennyiség némileg a minőség rovására is esett. Annyira tömötték voltak a fák, hogy a gyümölcs nem nőhetett nagyra, fejlődésben visszamaradt, egyik alma elnyomta a másikat. A szercsika azonban akár kicsi, akár nagy, mindig kellemes ízű, leveses, zamatos, jól elálló téli alma, melynek a fejedelmi asztalokról se szabad hiányozni. Hozzánk Zomborba is eljut, de a bő termés dacára se juthatunk tisztességes áron hozzá. Miért? Mert a termelő eladja a falusi korcsmárosnak, ez eladja a kereskedőnek, ez behozza Zomborba s eladja a kofának. Tesék most ennek az árát megadni. A hány kézen megy, ennyi két, vagy négy fillért nyerne minden darabon s mire a fogyasztó asztalára kerül, nyolcz illetve tizenhat fillér darabja. Így vagyunk a legtöbb élelmi szerünkkel. Nem tudunk egyenes összeköttetést teremteni a termelőkkel; csaknem mindent harmad, negyed és ötöd kézből vásárolunk. Egy cseppet se csudálható a nagy drágaság. Magunk vagyunk az okai. Nem a túlnépesség, nem a termelés hiánya okozza a drágaságot, hanem a közvetítő kereskedelem nyereszkeése s a fogyasztó közönség éhletlensége. Ha volna hatalmas élelmiszer-raktárunk s közvetlenül a termelőtől vehetnénk s nagyban vásárolhatnánk, mindjárt olcsóbb lenne minden.

* Svédgymnastika. Dénes László zombori fiatal néptanító és tornatanár Kossuth Lajos utcza lakásán felnöttek és gyermekek részére egy testedző iskolát u. n. svédgymnastikát rendezett be havi és negyedévi kursusokra felosztva. A modern nevelési rendszer között szerepel a testgyakorlatoknak orvosok által is ajánlt ezen neme, mert jól mondja a latini közmondás. „Mens sano, in corpore sano“ Egészséges testben, egészséges lélek van. Ezen gyakorlatok előmozdítják a rendes anyagcserét, a vérkeringést a test rugalmasságát, megtartja még agg korában is erősíti és edzetté teszi minden betegségek ellen. Dénes László ezen hízagpótló orthopédiai intézetét mindenkinek melegen ajánlhatjuk.

* Helyreigazítás. Felkérteztünk annak kiigazítására, hogy a mult számunkban közölt apatini fogyasztási adóbérlők nevei közt szereplő ifj. Becker Ferencz téves. — Beckernek, — mint ő maga állítja — a fogyasztási bérlőséghez semmi köze.

* A szabadkai főispán bucsuja. Schmausz Endre főispántól vasárnap ismét sokan bucsuztak. Egyletek, magánosok egész nap megtöltötték Schmausz Endre lakását. Akkor bucsuztak el tőle az

ág. ev. egyházközség Korossy Emil vezetője mellett, az izraelita hitközség Klein Adolf dr., hitközségi elnökkel az élükön, a vörös kereszt és fehér kereszt egyletek, amelyeknek nevében Szigeti József titkár mondta el a bucsuszavakat, a szabadkai első nőegylet tagjai özv. Hidegh Arpádné vezetése mellett, az izraelita nőegylet tagjait Taussig Vilmosné vezette bucsuzásra, az ág. ev. nőegylet Czéner Andorné vezetésével, a szeretetől czimzett nőegylet, a kereskedelmi egyesület Krecsmayer elnök vezetésével. Délután 3 órákor a honvédtisztikart vezette Brabec alezredes bucsuzásra. — A szabadkai ipartestület tekintélyes számu küldöttsége szintén ma délben tisztelgett Schmausz Endre főispánál. — A küldöttség szónoka dr. Reisner Lajos iparhatósági biztos szivreható szép beszéddel bucsuzott az iparosok között közszerepet s tiszteletnek örvendő főispántól. A főispán könnyezve köszönte meg az üdvözlést s az iparosoknak iránta megnyilatkozott szeretetét kijelentette, hogy a mit tett az iparosok érdekében, azt ezen fontos szerepet betöltő osztály iránti szeretetből s nem politikából tette. Közgazdasági, ipari, culturalis és társadalmi térfoglalásra buzdítva az iparosokat szinte felmagasztosulva s jóslatszerűen mutatott rá azon fontos pozícióra, amelyet a szabadkai iparosság betölthet s betöltenie kell a közel jövőben, amikor a bajai és gombosi hidak által Szabadka kiindulási pontja lesz az ipari érvényesülésnek, nemcsak nyugat, hanem a tenger felé, úgy Boszniába és Balkánra. Ha tevékenységének eddig sikere volt, azt annak tudja be, — ugymond, hogy az ő emberszeretete mellett ott állott a főispán. Szívesen és szeretettel ajánlotta fel munkásságát, közreműködését minden esetben, ha hozzáfordulnak. — A bucsuzás a mielőbbi viszontlátás reményében, valóban benső, szeretetteljes volt.

* A csendőrség községi rendőrszolgálat az ország több városában népszerű eszmévé kezd válni. Zombor város tanácsa volt, tudtunkkal az első, amely elhatározta, hogy a csendőséget bizza meg a rendőri ügyek végzésével. Később Baja város behozta a csendőrséget, nemsokára Zenta város követte Baja példáját, legutóbb pedig Szatmár város tette el a rendőri ügyeket a m. kir. csendőrség kezébe.

* Dr. Platz Bonifác főigazgató f. hó 16-án, Zentán tartózkodott, hogy az évről-évre szokásos vizsgálatot az ottani főgymnázium fegyelmi és tanulmányi állapota felett megejtse.

* Virágzó gesztenyefa. Schwarz Lajos ószivácsi lakos portáján egy gesztenyefa pompás másodvirágzásban áll. Kábitó illata megtéveszti a méheket s mint tavaszkor körülöngják a teljes virágzásban levő fát.

* A dunapataj-bajai vasutervezet ügyében, mint nekünk Kalocsáról írják, a városi képviselőtestület kebeléből kiküldött bizottság f. hó elsején ülést tartott, amelyen a tárgy hosszu és beható megfontolása és megvintatása után abban a határozatban álapodott meg, hogy a tervezett vasut kiépítési költségeihez Kalocsára eső 60 ezer korona hozzájárulást nem terjesztheti indítvány alakjában a közgyűlés elé, miután a tervezett vasutvonallal nem látja biztosítva Kalocsának sem közlekedési, sem kereskedelmi érdekeit, mert a tervezett a vasut a Kalocsára utalt községek elkerülésével jutna Bajára. Azonban elhatározta a bizottság, hogy ha a vasut az előbbi terv szerint a Kalocsával összeköttetésben levő községek érintésével vezetnék Bajáig, azonnal készen áll új tárgyalásokba bocsátkozni, mely esetben a hozzájárulás Kalocsa részéről majdnem biztosra volna vehető.

* **Szabadka és Sándor község.** A belügyminiszter Sándor községnek Szabadkához leendő csatolása tárgyában leiratot intézett Szabadka városához. A belügyminiszter felhívja a várost, hogy lépjen érintkezésbe a vármegyével az átcsatolás tárgyában és a tett intézkedésekről tegyen jelentést. A város sürgősen eleget tett a miniszter kívánságának, mert az az óhajta, hogy Sándor község még az 1905. évben hozzácsatoltassék Szabadkához.

* **Felolvasás a csendőrségről.** Mihályfalvy J. a „Törvénytörési és Rendőri Ujság” szerkesztője e hónap 16-dikán Zenta város közgyűlési termében a csendőrségi intézmény szervezetét, szolgáltatásait és különösen fegyverhasználati jogát ismertető felolvasást tart. Ennek a felolvasásnak az adja meg a jelentőségét, hogy a multban előfordult szomorú emlékeztető fegyverhasználati esetek leginkább annak a körülménynek voltak tulajdoníthatók, hogy a nagyközönség tájékozatlan volt a csendőrség fegyverhasználati jogát illetőleg. Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy Zentán, ahol jelenleg városi rendőrség működik, a közbiztonsági szolgálat ellátását legközelebb a magyar királyi csendőrség veszi át.

* **Vasuti üzletvezetőség Szabadkán.** Mint lapunk legutóbbi számában hoztuk, a vasuti üzletvezetőség elnyerése érdekében Szabadka város részéről csütörtökön este küldöttség utazott föl Budapestre. A küldöttség gróf Tisza István miniszterelnök és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter előtt pénteken délelőtt tisztelgett és átnyújtotta a kereskedelmi miniszternek a város memorandumát amelyben alapos és meggyőző adatokkal támogatják az üzletvezetőségnek Szabadkán való felállításának nélkülözhetetlenségét. A küldöttség tagjai: dr. Biró Károly polgármester, dr. Mukits Simon és ifj. Vojuich Sándor orsz. képviselők, dr. Purgly Sándor és Gyelmis Gerő városi bizottsági tagok. — Mind két miniszter igen szívélyesen fogadta a küldöttséget s kijelentették, hogy a dolog még megfontolást igényel. Határozott ígéretet egyik helyen sem tettek, azt azonban kijelentették, hogy amennyiben a körülmények úgy alakulnának, hogy az egyik üzletvezetőség Szabadkára lesz helyezhető, akkor ide lesz helyeztetve. — A küldöttség tagjai az esti gyorsvonattal hazautaztak.

* **Halálra gázolt gyermek.** Megrendítő eset történt ma délelőtt Szabadkán. Egy Rósa Erzsike nevű két esztendő leánygyermek játszadozott a Bercsényi-utcában s egy terhes kocsit elgázolta. A súlyos kocsikerekei keresztül mentek a szerencsétlen gyermek testén s halálra gázolták. A mentők eszméletlen állapotban vitték be a kórházba, ahol ápolás alá vették. Eletbenmaradásához semmi remény nincs.

* **Zilahi Simon ünneplése.** Az Ujságkiadók Országos Szövetsége abból az alkalomból, hogy a király a szövetség elnökét, Zilahi Simont a magyar nemességgel tüntette ki, társasvacsorát rendezett a Royal nagytermében. A rokonegyületek mindnyájan képviseltették magukat. Jelen voltak a többek között: Rákosi Jenő, Emich Gusztáv udvari tanácsos, Neményi Ambrus, Beksics Gusztáv, Elek Pál, Berczik Árpád, Falk Zsigmond lovag, Schwarcz Félix, Rákosi Viktor és számos író, hirlap-

író és művész. Az első felköszöntőt Wolfner József, a Magyar Ujságkiadók Szövetségének helyettes elnöke mondta az ünnepeletré. Az ünnepeletré érdemeit méltatták még Rákosi Jenő, Neményi Ambrus, Illés József stb. A lakoma mindvégig lelkes hangulatban éjfél utánig tartott.

* **Országos vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Bács-Bodrog megye területéhez tartozó Jánoshalma (Jankovác) községben a f. évi november hó 7-re eső országos vásár ez évben kivételesen október hó 31-én tartassék meg.

* **Olcsó emberélet.** Kunbaján f. hó 16-án, vasárnap leszúrták Albert Márton ottani földmivest. A falusi fiatalság vig zeneszó mellett táncolt Koller vendéglőjében, mialatt kint megtörtént a rémes gyilkosság. A tettes madarasi illetőségű és Nagy Andrásnak hívják. Erős, szőke legény. Már délután azzal a szándékkal járta körül a kocsimákat, hogy valakit leszúr. Valamiképp belekötött Albertba, a kit azelelőtt nem is ismert s ki szóváltás közt Nagynak hátán körülbelül két em. mély sebet ejtett. Ugyilátszik ez bősztette fel a legényt, úgy, hogy előrántotta kését, markolatig dőtte Albert szívébe, ki alig pár percz múlva kiszenvedett. A község orvosa dr. Stein Oszkár már csak a halál beállását konstatalhatta, ugyancsak ő kötözte be Nagynak sebet, kit a rendőrök lakásán istállóban elrejtőzve fogtak el.

* **25 éves szolgálati jubileumot** ünnepel Omorovicza községe f. hó 25-én, amidőn is Holländer Mór pontos és szorgalmas hivatalnokának fejezi ki háláját és ragaszkodását a hosszú időn át a község érdekében tett szolgálataiért.

* **Demokrata párt.** Szabadkán vasárnap alakult meg Pertich Mihály elnöke alatt a Demokrata párt, mely a város ügyeit népszerű alapon akarja előbbre vinni. Az országos politika a párt kebeléből ki van zárva. A párt hazafias működés, tanítás, utbaigazítás és felvilágosítás által a nagy tömegben együtt lakó bonyevátság megmagyarosítására törekszik. Adja Isten, hogy a vezetők e nemes és hazafias célú akadály nélkül mielőbb elérhessék! Hosszú életet és kitünő sikereket kívánunk szomszédainknak!

* **Kereskedelmi alkalmazottak közgyűlése.** Az ujvidéki magánhivatalnokok és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete folyó évi október hó 23-ik napján délután 2 órakor a „Zapletal” dunaparti vendéglő nagytermében tartja első alakuló rendes közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőink kiküldése. 2. Az alapszabályok elfogadása. 2. A) 1 elnök, B) 2 alelnök, C) 32 választmányi- és 10 pótválasztmányi-tag megválasztása. 4. Az 1905. évi költségvetés megállapítása. 5. Két számvizsgáló kiküldése. 6. Esetleges indítványok. Esetleges indítványok 4 nappal a közgyűlés előtt az elnökségnél írásban jelentődök be.

* **Elfogott szerelmes pár.** Tul a Dunáról, Baranyából megszökött az urától egy asszony. A szöktetője szintén házasság, családember. Az asszony is, az ember is elhagyta a családot és elmentek Bajára. Itt a Fehér-ló utcai lakásban turbékolt a szerelmes pár egy hét óta, midőn a rendőrség rajtuk ütött és elcsipte őket. Nem az volt a bűnük, hogy szerelmes-

kedtek, hanem az, hogy az asszony kiirtette az ura lakását és minden megmozdíthatót elhozott magával. Ez volt a rovasukon, ezért avatkozott szerelmükbe a rendőrség.

* **A szabadkai szintársulat Baján.** Pesti Ihász Lajos szintársulata f. hó 22-én, jövő szombaton kezdi meg a két hónapra terjedő bajai szezon a „Hajduk hadnagyá”-val. Az idei bajai évad mint már megirtuk, az ipartestületi színházteremben fog lezajlani, még pedig előreláthatólag állandóan telt házak előtt, mert a bajai közönség igen élénk érdeklődéssel várja színészeit.

* **A gőzgépező és kazánfűtők** legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden október hó 23. napján d. e. 9 órakor a Szeged alsóvárosi új vízmű-telepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. iparfelügyelőséghez Szilágyi-utca 1.) beküldendők.

* **Az állatok betegsége állása Bács-Bodrog vármegyében.** Verszettség: bácsalmás Bajmok, Jánoshalma; bajai Regőce; hódsági Szentfűlöp; zentai Magyarokanizsa 3 u. Takonykór és bőrféreg: zentai Ada 1 t.; zsabylai Boldogasszonyfalva; Zenta I. ker. Ragados száj és körömfájás: zombori Gábor 48 u. Juhimlő; bácsalmási Mátételke. Sertésorbánc: zentai Magyarokanizsa. Sertésvész: hódsági Bácsujfalu 3 u.; kulai Ujverbász 1 sz.; németpalánkai Bácsóvaros 2 sz., Dunabökény 2 u.; topolyai Bajsa, Topolya 2 u.; ujvidéki Ófuttak 4 u.; zentai Magyarokanizsa 5 u.; zombori Csonoplya.

* **A bezdáni magyar asztaltársaság felolvasó estélyei.** Eltre való és dícséretre méltó eszme megvalósítását határozta el nevezett asztaltársaság választmánya: — Minden második szombat estélyén társas összejövetelt rendez, amelyen ének-zene-szavallat és felolvasással szándékozik a közönséget szórakoztatni. Közreműködésüket ez ideig a következők ígérték meg: Farkas Ferenczné, Janda Matild, Vértessy Károly, dr. Gál Rezső, Szilágyi Lajos, Bosnyák János, Molnár Ferencz, Topál Imre, Jámbor Béla és Nagy József. — A ki ismeri a vidék szellemi életének tespedését, csak az tudja méltányolni, hogy közművelődés szempontjából minő fontos egy ilyen társaság nevezett irányu működése vidéki községeinkben. Bezdán közönsége a legnagyobb érdeklődéssel várja az asztaltársaság ezen kezdeményezését és minden valószínűség szerint kiváló látogatottságnak fognak ezen estélyek örvendeni. A legelső összejövetel f. hó 22-ére van tervezve.

* **Új gőzmalom Szentfűlöp községben.** Szentfűlöp községben egy az új idő követelményeinek teljesen megfelelő, modern gőzmalom épül. Az épület, mely két emeletes már tető alatt van és mága a gőzmalom pedig 1905. január hó 1-én hozatik üzembe. A malom berendezést, valamint a gőzgépet a budapesti „Vulkán” gépgyára szállítja 41000 koronáért. Ezen gőzmalom, mely exportra lesz berendezve nagy gazdasági lendületet jelent a községben, amennyiben a már úgy virágzó állattenyésztés még inkább emelkedni és fokozódni fog. Az exportra azonban hátrányos lesz azon körülmény, hogy a községnek nincsen vasúti állomása és hogy az annyival is inkább lenne 7 kmt-

Ingyen

ugyan nem, de — nagyobb papírvásárlások folytán — fél áron, és legszebb kiállításban, kaphatók gyors szállítás mellett

nyomtatványok

Oblát Károly könyvnyomdájában Zomborban.

nyire fekvő állomáshoz, Hódságra nem vezet mű út, a melyre tekintettel arra, hogy a község úgy gabona mint kender termelése, valamint állattenyésztése újabb idő óta élénkül és nagy forgalmu, annyival is inkább lenne égető szükség, miután a közönséges utak téli és erős időben teljesen járhatatlanok. Hallomás szerint, már tétetek is a vármegyének lépések, hogy vagy a hodsági, vagy pedig a rácz-militicsi vasúti állomáshoz vezető út, műuttá építtessék ki.

* Betörés a szolgabírósnál. Az óbecsei szolgabíró hivatalos helyiségébe csütörtökön éjjel eddig még ismeretlen tettes vagy tettesek betörték. A betörő az utcára néző egyik ablakon két üveg fiókot bezúzott és így kinyitván az ablakot, hatolt be a hivatalba, a főbíró szobájába. Itt a nyitva levő asztalfiókban kutatott, de mert pénzt nem talált, a vasszekrényt fessegette. Mert ehhez gyöngye volt az eszköze, azt abbahagyta és a többi szobák íróasztalának fiókjait törte föl sorba. Dr. Krutelik fiókjában talált 2 frtot és a főbíró ezüst óráját magához véve, a középső szoba ablakát kinyitva távozott. A betörő úgy látszik csak pénzt keresett, mert a bélyeg értékeket ott hagyta. De pénzt nem talált, nem is találhatott, mert október elseje óta a szolgabírósnál pénz nem kezel. A tettest a csendőrség és a rendőrség együttesen keresi.

* Értesítés. A bezdáni magyar asztaltársaság f. évi október hó 22-én azaz szombaton este 8 órakor (a Perr-féle vendéglőben) felolvasó és zene-előadással egybekötött családi estét tart. — Az est műsora: 1. Elnöki megnyitó. — Mondja: Bencze Ambrus úr. 2. „A mi szociológiánk.” — Irta és felolvassa: Molnár Ferencz úr. 3. „Népdalok.” — Czimbalmon előadja: Farkas Ferencz úrnő. 4. „Legenda.” Irta és felolvassa: Janda Matild kisasszony. — A t. tagok b. családjaikkal együtt, — valamint tagok által bevezetett vendégek szívesen láttatnak. Az elnökség.

* A bajmoki ifjak vasárnapi mulatságukkal fényes sikerrel dicsekedhetnek és ez a helybeli mulatságok iránt igen fogékony közönség meleg érdeklődésének köszönhető. Az előadást Teichner Rózsika Heltai „Az omnibusz költészete” monológjával nyitotta meg kedves behizelgő előadásával osztatlan tetszést aratva. Utána a „Grófkisasszony” című vígjátékot hozták színre melyben Teichner Rózsika és Bruck Rezsinke vitték a főszerepeket, lámpaláz nélkül, olyan kellemesen elcsevegték, mint-ha az ezerszemű Cézár nem irányította felejük tekintetét, játékkal általános elismerésre találtak. Berger Ilonka egy 11 éves kis leányka, ki egy parasztleány szerepét játszotta a valóságos „csodagyermek” számban ment. Játékaért bőséges tapsban részesítette a közönség. Steiner Margit és Kellner Paula is jól megállták helyüket. A végző bontót Militicsi Fischer Jólán „Oh azok a nők” monológjával töltötte be, előadásával és ügyes mozdulatával aratva sikert. Az előadás végeztével hozzaláttak a tánchoz, melyet jókedvvel a késő reggeli órákig huztak ki.

Megjelent asszonyok: Schosberger Simonné és Hugóné, Berger Jakabné, Fischer Zsigmondné és Lipótné, Schosberger Aurélné, Révész Ottóné, Sabados Józsefné, özv. Fischer Józsefné, Robitssek Ferenczné, Guttman Mórné, Teichner Mórné Bruckné (Monostorszeg), Weisz Ignáczné, Schäffer Gézáné (Doroszló), Weisz Károlyné (Szabadka), Blum Lajosné, Herczeg Jakabné, Rosenfeld Ferencné, Steiner Miksané, Schreier Dezsóné, Schäffer Ignáczné, Kellner Simonné, Schäffer Mórné, Szakács Antalné, Leányok: Schosberger Jolánka, Teichner Rózsika, Pahaner Stefánia, Guttman Rezsinke, Bruck Rezsinke, Keller nővérek, Ivánkovics Margit, Blum Margit, Berger Ilonka, Hermann Ilonka (Szeged), Schäffer nővérek, Reich Rózsika, Szakács Lenke, Carév Victoria, Niederholcer Gizella, Pelcer nővérek, Rih Teréz, Rieger Annuska, Pénzes Berta, Steiner nővérek, Schreier Rózsika (Szabadka). Felülfizettek: Lichtner József 5 kor., Teichner Mór,

Dr. Weisz Fülöp 2—2 kor., Klader és Hamburger cég 1 kor., Szakács Mihály 1 kor 20 fill., Schreier Dezső, Berger Jakab, Schosberger Aladár, König József 1—1 kor., Beck Dezső 80 fill., Steiner Miksa 40 fill., Herczeg Jakab 60 fill., N. N. 40 fill., Kelemen Pál 40 fill., Budanovics Mátyás 20 fill., Robitssek Ferencz, Weisz Károly 60—60 fill., Pfeiffer Kálmán 40 fill., Szántó Samu 20 fill. A felülfizetőknek ezúton mond a rendezőség hálás köszönetet.
r. i.

* A csendőrség Zentán. Zenta város főkapitánya újabban azt a rendeletet adta ki, hogy a jövőben a néhány nap óta fennálló rend, mely szerint a csendőrök végzik az őrzési szolgálatot s a rendőrök csak egyszerűen kísérik, változást szenved olyanformán, hogy ezentúl a rendőrök fogják a csendőrséget igazolásra felszólítani s csak azon esetben, ha ellenszegülne, veszik igénybe az őket kiegészítő csendőrök segítségét. Tehát szolgálat rendje megforgattatott s a csendőrök meg rendőrök szerepet cseréltek. Mindez azonban csak 1905. januárius 1-éig terjed, amidőn a szolgálat teljesen a csendőrök kezébe kerül.

* Lóvásárló-bizottság érkezik katonáktól f. hó 26-án Zentára. Az eladásra szánt lovaikat a gazdák ugyanez nap reggeli 8 órára mutassák be a bizottságnak a buzapiacz-téren.

* Egy község áthelyezése. A belügyminiszter Bács-Bresztovác községet az apatini járásból a hodsági járásba helyezte át. Az áthelyezéssel régi óhajta teljesül a vármegyének.

(Eladó zombori takarékpénztári részvények. Ezen részvények ez időben a legjobb és legbiztosabb befektetési papírok, több mint 5% jövedelmeznek. Részvény tőke 400 000 kor., tartalékok 800.000 kor., az osztalék évről-évre emelkedik és egyenlőre lesz 110 korona részvényenként, a részvények beváltása már jövő február hó 1-én történik. Az eladandók címe a kiadóhivatalban megtekinthető.

(Haladunk a korral. Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez elejéhez és kertjében lugaszőlőket ültetni, már is oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is csuda, mert nézzük meg például Fehértemplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsi lugaszőlő ne ékesíteni, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom esemeszőlőkkel, minden évben terem a legesekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetési rovatában, ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fényomatú árjegyzékek mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

Színház.

Előleges színházi jelentés.

Polgár Károly színházigazgató most adta ki előleges színházi jelentését a zombori őszi színi évadról. A jelentésből, amely gazdag és változatos műsort ígér, a következőket vesszük ki:

Van szerencsém Zombor város és vidéke n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a fővárosi és vidéki színházak legjelesebb tagjaiból szervezett opera-, operette-, dráma-, vígjáték-, bohózat- és népszínmű-társulattal, saját zenekarral legközelebb b. körükbe érkezem, előadásaim sorozatát 1904. november hó 3-án csütörtökön megkezdem Denevér vígjátékával, — Bérlet 1. szám. Társulatom névsora: Műszaki személyzet: Polgár Károly igazgató, főrendező, Deréki Antal igazgató helyettes, rendező. Sik Rezső rendező, Leővey József titkár, Rück Károly karnagy, Valdusz József zenekar igazgató, Iván Sándor correpetitor, Kecskeméti Miklós sugó, Erszényes István, Fekete Ferencz ügyelők, Kaposi Ernő ellenőr és gazda, Irsai Leoné pénztárosné, Dányi János könyvtárnok, Fleschkó János szabó és

ruhatárnok, két segéddel, Novotni kelles és színlaposztó, két segéddel, Fekete János dízmester két segéddel, Farkas Béla szereposztó szolgál.

Működő személyzet: Polgár Károly Bonvivant, énekes, komikus. Hunfi Imre opera, operette tenor énekes. Gozon Gyula lírai szerelmes, operette tenor énekes. Irsai Leo opera, operette bariton énekes. Kiss Pista operette, népszínmű bariton énekes. Kotis Loránt komikus, jellemszínész. Sik Rezső szerelmes társalgási. Borsódi Ferencz hősszerelmes, jellem. Hatvani Ede operette buffó komikus, népszíniher. Szatmáry Lajos hős, jellem és társalgási. Deréki Antal apaszínész. Gergely Gizella opera, operette soubrette. Lévai Berta opera, operette coloratour, népsz. énekesnő. Kormos Ilonka opera, operette soubrette. Gál Rózsika operette énekesnő szalon komika. Győri Mathild operette soubrette, szalon színésznő. Barna Jolán dráma és vígjátéki naiva Papp Ilonka drámai szende, énekesnő. Molnár Vilma hősnő, társalgási színésznő. Sz. Szilágyi Etel operette komika, társalgási. Kondár Teréz, Erszényes Aranka ballettánczosnók, énekesnők. Fekete Ferencz, Darányi János, Kaposi Ernő, Iván Sándor, Erszényes István, ifj. Deréki János segédszínészek, kardalnokok. Kürti Teréz Havas Ilona, Dukai Anna, Ostrom Mariska, Ligeti Böske, Erszényes Ilona, Barna Ilona segédszínésznők, kardalnosnők. Zenekar: Baldusz József I. prim hegedű Pitzl Károly I. prim hegedű Csányi Jenő II. hegedű. Novotny László brácsa. Krotz Károly kishőgő, Strohmayr Rudolf nagybőgő. Vanka József clarinetto. Chladik Theodor flautó. Dimitri Vaszilin I. kürtös. Kondár József II. kürtös. Emil F. R. Mayer Timp ani stb.

Előadandó nevezetesebb darabok: Én, te, ő, Shecherry, Hajduk hadnagya, Aranyvirág, Vándorlegény, Tavasz, Drótostót, Bob herceg, Lysistrata, Svihákok, Lotti ezredesei, Kis császár, Katalin, Casanova, Niobe. Bolond, Kis kofa, Görög rabszolga, Kis szökevény, Kadet kisasszony, Orpheus az alvilágban, Denevér, Lili operettek. Hoffmann meséi, Paraszt becsület, Troubadour opera. Bajusz énekesjáték, Póttás fiú és húga, Forgószél kisasszony énekes bohózatok. Menyecskek népszínmű, Borfalusi történet, A régi szerető népszínmű, Ejjeli menedékhely, Kéz kezét mos, Egyenlőség, Takarodó, Tengerre magyar, Főlöleges férjek, Annuska, Heidelbergi diákelet, Dolly, Halálos csönd, Utazás az özvegység felé, Titok, Regényesek, Pátyolat kisasszony, Dr. Nebánts virág, Flirt nagysám, Kutyamosó, Csodagyerek, levelek, Szobalány, Monna Vanna. Nona, Erény útjai, Korbács, Zsába, Bubos pacsirta, Dolovai nábob leánya, Testőr stb.

N. é. közönség! Társulatom fenti névsora, valamint a műsor, mely a hazai és külföldi irodalom legjelesebb termékeiből van összeállítva — elegendő volna, hogy a n. é. közönséget meggyőzze arról, miszerint magasabb művészi feladatok megadására is bátran vállalkozhatunk. — Minden üres igéret és hazgatos frázis helyett legyen szabad őszintén kijelentnem, hogy midőn a „Délvidéki szinkertület” igazgatóságát elnyerni szerencsés voltam, tudatába jutottam azon szép és magaslatos feladatnak, melynek megoldása reám várakozik; őszintén ígérem tehát, hogy úgy az én szerény egyéniségem, valamint a vezetésem alatt álló lelkes művészgárdának minden egyes tagja összes tudásával, teljes igyekezettel és szorgalommal azon fog munkálkodni, hogy magunkat a belénk helyezett és nekünk előlegezett bizalomra, összevágó, pontos és magasabb művészi színvonalon álló előadásokkal nemcsak méltóvá tegyük, de azt a bizalmat magunknak a jövőre is biztosíthatjuk.

Bérlet-hirdetés Proccessniumpáholy 60 előadásra 420 kor. Többi páholy 60 elő-

adásra 360 kor. Támlásszék 60 előadásra 96 kor. (20 előadásra 32 kor.) Körszék 60 előadásra 72 kor. (20 előadásra 24 kor.) Zártszék 60 előadásra 60 kor. (20 előadásra 20 kor.) A bérlet eszközésével Leővey József titkáromat biztam meg, bizalommal kérem a n. é. közönséget, hogy buzgó törekvésemet hazafias pártfogásukkal támogatni sziveskejék. Támlás-, kör- és zártszék-bérletre előjegyzések elfogadtatnak Oblát Károly könyvnyomdájában is. Maradok mély tisztelettel Polgár Károly a „Délvidéki Szinikerület” igazgatója.

Közgazdaság.

Bács-Bodrog vármegyei Gazdasági egyesület folyó évi október hó 30-án Overbász szarvasmarhadíjazást rendez, a kulai járási gazdasági egyesület és Overbász község közreműködésével, a melyhez az egyesület minden tagját és a szarvasmarhatenyésztés ügye iránt melegen érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja. A díjakat a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi minisztérium és alább megnevezettek adják. Díjaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei kiskaszák saját nevelésű állatai fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatai diszoklevelekkel tüntettetnek ki. A kistenyésztő részére kitűzött díjak a következők: a) Sikerült borjuval elővezetett tehének után: I. díj 60 kor. II. díj 40 kor. III. Két díj á 30 kor. IV. Négy díj á 10 kor. b) Saját tehéntől tenyésztett két éves üszök után: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. Két díj á 20 kor. IV. Két díj á 10 kor. c) Saját tehéntől tenyésztett 3 éves üszök után: I. díj á 10 kor. d) Saját tenyésztett 1-3 éves bika után: I. díj 50 kor. II. díj 30 kor. III. Két díj á 20 kor. IV. Két díj á 10 kor. Ezen díjakat a szükséghez képest a gazdasági egyesület szaporítani fogja és ezen díjakba nincsenek beleszámítva Báró Vojnits István képviselő és Overbász község külön díjai.

„Házi-állataink ideai teleltetése” című kis nyomtatványban a földmivelésügyi miniszter felhívja a gazdaközönség azon módokat, amelyek mellett a mai takarmányszükség esztendőben a gazda állatait kiteleltetheti. Az írás ismerteti mindazon növényi részeket, melyek szükség esetén takarmánnyal felhasználhatók azon módokat, amelyek mellett a máskor fel nem használt termékek-ből is megfelelő takarmányt lehet készíteni. Emellett ismerteti a különféle pót-takarmányokat, olajpogácsákat stb., s különféle jó tanácsokkal szolgál arra nézve, hogyan lenne a takarmányhiány folytán állatállományunkat fenyegető veszély elhárítható. A nyomtatványt, míg a készlet tart, a földmivelésügyi minisztérium kiadóhivatala bárkinek díjtalanul megküldi, aki ezért egyszerű levelezőlapon a földmivelésügyi minisztérium kiadóhivatalához fordul.

Szállítsunk élelmi cikkeket Berlinbe. Berlinben, főkonzulunk jelentése szerint, a kereslet jóminőségű, ugy szintén másod minőségű vaj után jelenleg nagyon élénk és a vaj ára ennek következtében megfelelőleg emelkedett, a készletek pedig állandóan csekélyek. Disznósir is szalonna után szintén nagy a kereslet, folyton emelkedő árak mellett. Az állatok ára, a takarmány-szükséglet folytán történő tömeges eladás következtében hanyatlik; kivételt csupán a sertések képeznek, amelyeknek ára néhány márkával emelkedett. Az állatok ár hanyatlása a hus detail eladásánál kifejezésre nem jut. A Berlinben még mindig tartó

nagyobb építkezés folytán a kereslet mindennemű fűrészáru után élénk. A víz alacsony állása akadályozza a fausztatást és ennek következtében némely fanemben, minők pd. rönkölyök és kerítéslécek, hiány mutatkozik.

A halászat fejlesztése. A földmivelésügyi miniszter gondoskodásának tárgyát képezi a magyar halászat fejlesztése, melynek érdekében most olyan telepek létesítését tervezi, amelyekben a halak nemcsak ivhatnak, de az ivadék kellőképpen meg is erősödhetik, amikor aztán a közvizek behalásítására lesz fordítható. Az erre alkalmas területeket a halászati társulatoktól a földmivelésügyi minisztérium díjtalanul óhajtja megnyerni; ahol pedig ez nem volna lehetséges, ott bérlet útján törekszik a kitűzött cél elérésére. A földmivelésügyi kormány az idén egyebek között a Zenta vidéki halászati társulattal is rendeztet be ivadéknevelő területeket és hat-nyolcz éven keresztül minden évben több-több társulatot von be a magyar haltenyésztés ilyenképpen való fejlesztésébe.

Irodalom.

— *Duse Eleonora.* Érdekes tanulmányt irt Haraszi Gyula, kiváló tudósunk, Duse Eleonoráról, válaszván röviden a nagy művésznő életét, s behatóan művészi pályafutását, elemezvén csodás művészetének titkait, s levonván belőle a magyar színművészet hasznára a tanúságokat. A becses tanulmánynak különös érdekességet ad az a körülmény, hogy Duse Eleonora éppen a napokban jön Budapestre, búcsúvendégszereplésre. A tanulmány Duse Eleonora czimvel az Olesó Könyvtár 1362-1363. száma, s ára 40 fillér.

— *Az Olesó Könyvtár új füzetei.* E Gyulai Pál szerkesztette jelen gyűjtemény néhány újabb értékes füzetel gyarapodott. Lechat Henrik tartalmas kis esszéjét közli az 1360-1361. sz. A görög szobrászat-ról Berkovics Miklós; magyaros, szakavatott fordításában. Bogdánfy Lajos, Manuel Jenőnek, a francia irodalom eme jelesének néhány szép költeményét fordította le költői szárnyalással. Ez az O. K. 1359. száma. Egy-egy szám ára 20 fillér. Kapható akármely könyvkereskedésben.

— *A „Vasárnapi Ujság”* október 16-iki száma 29 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Lotz Károly” (arczképpel s 12 képpel Lotz festményei után és műterméből). Szana Tamástól. — „Haza mentem.” Költemény Nógrádi Pap Gyulától. — „A fekete fogat.” Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán. — „A zsarnok szive.” Elbeszélés. Angolból (képekkel). — „A varég.” Regény. Oroszból ford. Ambrozovics Dezső (képekkel). — „Radnóthy.” Kampis János színműve a Nemzeti Színházban. Szüry Dénestől. — „Vörösmarty Béla” (arczképpel). — „Szoborleplezés Rohonczen” (képekkel a királyi pár rohonci szobrának leplezéséről). — Berzeviczi Albert miniszter Kolozsvárt” (képekkel). — „Az osztrák-magyar hajóhad új tengeragya” (gróf Montecuccoli Rudolf arczképével). — „Az országos gyümölcskiállítás a Vigadóban” (képekkel). Kardos Árpádtól. — „A keszthelyi templom restaurálása” (képekkel. — „Irodalmi ünnep Komáromban” (képekkel a Péczely József és Tóth Lőrincz szülőházát megjelölő emléktábla leplező ünnepéről). — „Lotz Károly halála.” — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Ujdonságok”-kal és Világkróniká”-val együtt hat korona. Megrendelhető Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV., ker. Egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Lapunk könyvnyomdájában egy fiu, ki jól olvasni tud, tanonczul felvétetik.

LŐRINCZ ISTVÁN

czipészmester

a legrégebb lábbeli készítő Budapesten

Részt vett és kitüntetést nyert minden nagyobb kiállításon 1872. óta. — Párisban több kiállításon nyert elsőrendű kitüntetést.

Megrendelésre készít legfinomabb és elegáns női és uri czipőket, továbbá szalonn-, estély- és fantasié-czipőket a legizlésesebben, valamint erős, vízhatlan orosz bagaria-eszímákat, ugyszintén vadász czipőket és eszímákat, a legszárdabb kivitelben és jutányos áron.

Lőrincz István
Budapest, IV., Muzem-körút 5. sz.

A „Hazai Leszámitoló és Takarékos Sz.”

a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyez törlesztéses személyhitelt állami és közigazgatási hivatalnokoknak, valamint katonatiszteknek; továbbá városi

építkezési kölcsönöket tervrajz és költségvetés alapján

örlesztéses

Jelzálogkölcsönöket

ház és földbirtokra 4%—4½% kamat alapján megfelelő tőke törlesztéssel 15 évtől 65 évig terjedő visszafizetésre a legmagasabb

Bővebb fölvilágosítással szolgál szegedi vezérképviselőnk:

HALMI MÓR,

„Bank és Jelzálogkölcsön üzlete”

SZEGED
BÁSTYA-UTCZA 19. SZ.

Válaszbélyeg!

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeikben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha meg nő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalva az egyébre használható részekből. Ez a leghíadatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Czím:

Ermelléki elsőszőlőültetvénytelepél Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

6576. szám.

kig. 1904.

Pályázati hirdetmény.

Járásomhoz tartozó **Turja községben** üresedésben lévő 800 korona havi előleges részletekben kiszolgáltató évi fizetéssel javadalmazott **községi irnoki állásra** pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **1904. évi október 28-ig** terjesszék be. A később érkezőket figyelembe nem fogom venni. A szerb nyelv tudása kívánatos. Óbecse, 1904. október 13-án.

Dr. Balaton Gyula,
főszolgabíró.

1436. szám.

Pályázati hirdetmény.

Gara községet mint székhelylyel, továbbá **Vaskút** és **Regőcze** községeket magában foglaló garai **körállatorvosi állásra** pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen működési, születési és erkölcsi bizonyítvánnyal is — felszerelt kérvényeiket **folyó évi november hó 30-ig** okvetlen adják be, mivel a később érkezett folyamodványokat figyelembe nem fogom venni. A körállatorvos javadalmazása évi 1200 korona és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak.

Baja, 1904. évi október hó 10.

Vojnits máté,
főszolgabíró.

Az amerikai kiutazásról.

Gróf Tisza István miniszterelnök kifejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre utazni akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tízenyolcz napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiumei tízenyolcz napos amerikai utazást ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tongeri utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan 7 nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen azonnal panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyéni szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiumei utra, az ellen sürgős beadványt kell intézni gróf Tisza István miniszterelnöknek, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. Aki a brémai utlevelet megkapta, Oderbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába és onnan 7 nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynökök vagy megbízott senkit fel nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban föl kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig az legezelszerűbb, ha a kivándorló ott, a hol feltartóztatják, rögtön sürgönyblankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kér megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartásuk azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevél nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap.

Missler F., Bremen.

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb az egész világon ismert és kedvelt

KRIEGNER-féle REPARATOR

egy nagy üveg 2 kor. kis üveg 1 kor.
Kapható a gyógyszerárakban. Óvakodjunk utánzatoktól.

Főraktár:

KRIEGNER GYÖRGY, „Korona“-gyógyszertára.
Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Világhírű!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (körjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára . . . . . 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Blom-, Piatin és krétarajz ára . . . . . 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“ festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller utca 46.

Legszebb félpamut

női szoknyák

divatos színes bordűrökkel $\frac{1}{2}$ tuczat á 4 frtjával, sölétkoczkás $\frac{1}{2}$ tuczat á 4 $\frac{1}{2}$ frt., sikos á 4 $\frac{3}{4}$ frt., portómentesen minden póstaállomásra kaphatók

Jakob Brandy Ingrowitz (Mähren.)

Egy próbaküldeménynyel $\frac{1}{2}$ tuczat szoknyából, mindenki meggyőződhet annak olcsóságáról és utánrendelményre készlet majd.

POPOFF
a világ legjobb
TEAJA.

Csakis orosz eredeti csomagban kapható.

„Csokrok és Koszorúk“

Koszorúk Mindenszentek napjára

esakis élővirágokból igen finom kivitelben.

Hollandi virághagymákat,

őszii vetőmagvakat

mindenféle fát, eserjéket, tülevelüket, bogyárokat, számcéit stb. ajánl őszii ültetésre

Mühle Vilmos

es. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Őszii árjegyzék ingyen.

Legújabb kertészeti kézi könyvem Őszii természetmennyek mind, megrendeléshez ingyen mellékeltek.

Cs. és k. udvari szállító.

Fernolendit

czipőfénymáz legjobb fénymáz a világon és kenőcs világos és fekete czipőknek a legszebb fényt adják és a bőrt tartóssá teszik. Régi vagy foltozott sárga vagy barna bőrből való czipő

„Lyosin“ (pompafénymáz) egész új szint kapnak.

Alapítatlan 1832. Gyáriraktár BÉCS I. Schulerstrasse 21.

Mindenhol kapható.

40%-os

PENZ

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzüintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszretn.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU

Budapest, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

Ösztláysorsjegyek: $\frac{1}{2}$ K 12.—, $\frac{1}{4}$ K 6.—, $\frac{1}{8}$ K 3.—, $\frac{1}{16}$ K 1.50. (Válaszbélyeg.)

500 forintot

fizetek annak, ki
Bartillafogvi-
zének használat,

mellett (üvege 35 kr.) valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. (Csomagolásért külön 10 kr. **Bartilla-Winkler Ed. Wien**, 19/1. Sommergasse I. Kapható Zombor összes gyógyszer-táráiban. Kérjünk határozottan mindenütt **Bartilla**-féle fogvizet. (Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak.) Oly helyekre, hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üveget 2 frt 60 krért.

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NACY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Építkezési kölcsönök

a tervrajz és költségvetés alapján különösen előnyös feltételek mellett valamint törlesztéses kölcsönök lakóházak és földbirtokokra
≡ különféle módozatokkal. ≡

10 évtől 50 évig

terjedő törlesztésre, a legmagasabb érték arányában gyorsan engedélyeztetnek.
Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

SCHÄFFER VILMOS bankgyesületi igazgató, Szegeden.

Vértisztító tea

Wilhelm Ferencz gyógyszerésztől cs. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria.

Hogy egy jó hatásos vértisztító teára szükség van, bizonyítják a sok kísérletek, hogy egy ilyen műszert előállíthassanak. Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak szaktudásával sikerült egy vértisztító teát készíteni, mely a leghatásosabb alkatrészekből van összeállítva; nem kevesebb mint 21 féle droguriákat tartalmaz teája, mely különös módon van előállítva.

Csuz és köszvény bántalmaknál, mely eredményt ért el, bizonyítják a sok felgyógyultak köszönőirata. Mi csak a **Butschin-Streitfeld** grófné őrnagy neje köszönő iratára hivatkozunk.

1 csomag 2 korona innen szállítva 1 posta küldemény, 13 dohoz 24 korona díjmentesen minden m. kir. postaalállomáson.

Kapható a legtöbb gyógyszer-tárában.

MA YER gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15. szám.

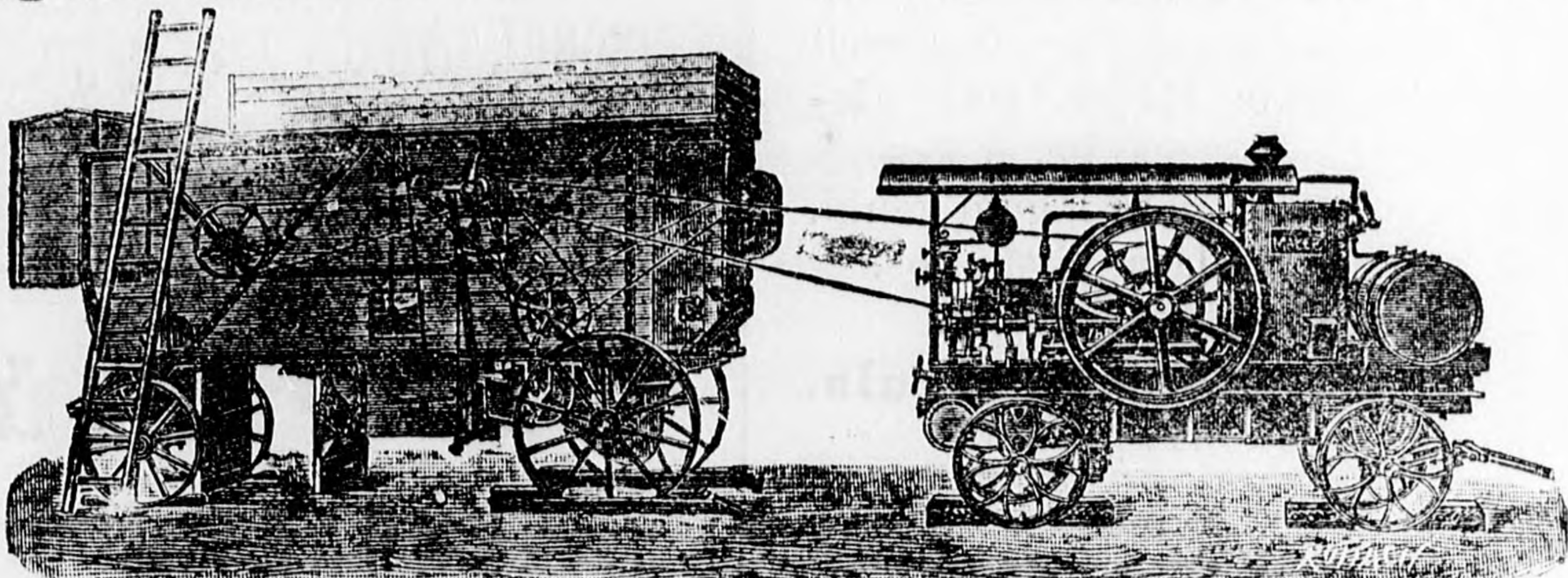
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitérő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 2-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmába vágó gépgyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Felvágtalan

makulatura

papiros eladó

lapunk

kiadóhivatalában.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD

Budapest, Váci-körút 63,

empfehlen ihr reichhaltiges Lager von

Locomobilen und Dampfdreschmaschinen,

Stroh-Elevatoren, Göpel-Dreschmaschinen, Klee-Dreschmaschinen, Putzmühlen, Trieurs, Gras- und Getreidemähern, Heurechen, Eggen, Häckslern, Rübenschnidern,

Reihensäemaschinen, Planet jr. Hackmaschinen,

Kukurutzreblern, Schrot- und Mahlmühlen, Universal-Stahlpflügen, zwei- und dreischarigen Pflügen, sowie allen Gattungen landw. Maschinen.

Kaiser-Borax

Mindennapi használatra a mosdóvizben.

A chmeik világ tiszta Kaiser-Borax a legtermészetesebb és legeszségesebb bőr szepítőszert, a vizet puhává teszi, gyógyít, tisztátn arclegfinomá és fehérré teszi. Bevált antiseptikuszer a száj és fogápolására és gyógyhasználatra. Vigyázata bevásárlásnál. Valódi csak a vörös kartonokban a 15, 30 és 75 fillérért kimerítő utasítással. Sohsem nyitott. Továbbá Pasta Mack szappan Kaiser-Borax szappan, Liliomtej szappan, Tola szappan, Kaiser-Borax fogpor és parfümözött Kaiser-Borax. Egyedüli készítő osztrák magyarországi részére Gottlieb Voith Wien, III/I.